



Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

м. Київ

№ _____

Про внесення змін до Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою удосконалення порядку застосування електронного підпису та електронної печатки у банківській системі України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести зміни до Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2017 року № 78, виклавши його в новій редакції, що додається.

2. Департаменту безпеки (Скомаровський О. А.) після офіційного опублікування довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Голову Національного банку України Смолія Я. В.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Я. В. Смолій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
14 серпня 2017 року № 78
(у редакції від ____ . ____ . ____)

Положення про застосування електронного підпису
та електронної печатки в банківській системі України

Розділ I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про електронні довірчі послуги”, “Про електронні документи та електронний документообіг” і визначає організаційно-методологічні умови застосування електронного підпису (далі – ЕП) та електронної печатки в банківській системі України під час створення, оброблення та зберігання електронних документів, пов’язаних із вчиненням правочинів.

2. Суб’єктами, на яких поширюється дія цього Положення, є Національний банк України, банки України, комерційні агенти банків, клієнти та контрагенти банків України (далі – суб’єкти електронної взаємодії).

3. Голова правління банку несе відповідальність за організацію застосування електронного підпису (далі – ЕП) в банку України, якщо інше не встановлено законодавством України.

4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1) електронний підпис Національного банку України (далі – ЕП НБУ) – удосконалений електронний підпис або удосконалена електронна печатка, що використовується в платіжних системах Національного банку України та інформаційних задачах Національного банку України згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України;

2) контрагент банку – будь-яка юридична чи фізична особа, яка має з банком відносини фінансового характеру;

3) перевірка цілісності – процедура, яка дає змогу виявлення будь-яких змін в електронному документі та змін ЕП після підписання електронного документа;

4) простий електронний підпис (далі – простий ЕП) – будь-який вид ЕП, крім кваліфікованого ЕП, удосконаленого ЕП, ЕП НБУ.

Інші терміни в цьому Положенні використовуються в значеннях, наведених у Законах України “Про електронні довірчі послуги”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.

5. ЕП є обов’язковим реквізитом електронного документа.

6. Норми цього Положення щодо використання ЕП ніяким чином не можуть тлумачитись як такі, що будь-яким чином обмежують права суб’єктів електронної взаємодії вчиняти правочини в усній формі чи у вигляді паперових документів, у тому числі змінювати, доповнювати або припиняти дію електронних документів паперовими документами чи в іншій не забороненій законодавством формі і навпаки.

7. Створення та зберігання електронних документів у банківській системі має здійснюватися із забезпеченням можливості перевірки їх цілісності та справжності третьою стороною. Якщо ЕП не додається до підписаних електронних даних, а логічно пов’язується з ними, то має бути забезпечена можливість перевірити цей зв’язок протягом усього життєвого циклу електронного документа від його створення до знищення або постійного зберігання.

8. Підписувач, який створює електронний документ з ЕП, цим самим засвідчує, що ознайомився з усім текстом документа, повністю зрозумів його зміст, не має заперечень до тексту документа і свідомо застосовував свій ЕП у контексті, передбаченому документом (підписав, погодив, засвідчив тощо).

9. Якщо електронний документ має підписуватися двома або більше посадовими особами суб’єкта електронної взаємодії чи представниками двох або більше суб’єктів електронної взаємодії, то ЕП створюються в тій послідовності, яка визначена застосованою технологією оброблення інформації. Технологія оброблення інформації розробляється з урахуванням законодавства України.

Створення електронного документа завершується створенням останнього ЕП, передбачених технологією створення такого електронного документа.

10. Банки України зобов’язані розробити з урахуванням вимог законодавства України внутрішні документи, у яких має передбачатися порядок:

- 1) створення і засвідчення електронної копії з паперового документа;
- 2) створення і засвідчення копії на папері з електронного документа;

3) виявлення будь-яких змін в електронному документі;

4) виявлення будь-яких змін ЕП після підписання електронного документа;

5) роботи з удосконаленою електронною печаткою та кваліфікованою електронною печаткою банку.

Ці внутрішні документи можуть оформлятися у вигляді окремих документів, одного документа або бути частиною/частинами іншого/інших документа/документів.

Голова правління банку затверджує зазначені документи і банк зобов'язаний забезпечити до них безперешкодний доступ клієнтів та потенційних клієнтів.

11. ЕП має юридичну силу незалежно від технологій, що застосовуються для створення ЕП, якщо відповідає таким умовам:

1) електронні дані, що використовуються для створення ЕП, є унікальними та однозначно пов'язані із підписувачем і не пов'язані з жодною іншою особою;

2) ЕП дає змогу однозначно ідентифікувати підписувача;

3) підписувач під час підписання контролював електронні дані, які підписуються, і електронні дані, які використовувалися для створення ЕП;

4) під час перевірки відповідно до затвердженого в банку порядку не виявлено будь-яких змін в електронному документі;

5) під час перевірки відповідно до затвердженого в банку порядку не виявлено будь-яких змін в ЕП після підписання електронного документа.

12. Національний банк України має право перевіряти дотримання вимог цього Положення, а також здійснювати перевірки інформаційно-телекомунікаційних систем, що використовуються банками для доведення цілісності та справжності електронних документів.

Розділ II. Види електронного підпису та електронної печатки в банківській системі України

13. У банківській системі України застосовуються:

1) кваліфікований ЕП;

2) удосконалений ЕП;

- 3) ЕП НБУ;
- 4) простий ЕП;
- 5) кваліфікована електронна печатка;
- б) удосконалена електронна печатка.

14. Використання удосконаленого ЕП, удосконаленої електронної печатки та простого ЕП здійснюється на підставі договору між банком і клієнтом, який укладається в письмовій формі (у вигляді паперового документа з власноручними підписами сторін або як електронний документ з кваліфікованим ЕП) після проведення ідентифікації та верифікації клієнта відповідно до вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Договір має містити умови та порядок (процедуру) визнання суб'єктами електронної взаємодії правочинів у вигляді електронних документів із використанням удосконаленого ЕП, удосконаленої електронної печатки або простого ЕП відповідно.

Договір має також містити умови щодо розподілу ризиків збитків, що можуть бути заподіяні підписувачам і третім особам у разі використання удосконаленого ЕП або удосконаленої електронної печатки відповідно.

Укладення окремого договору щодо використання ЕП, прирівняного до власноручного підпису, не вимагається.

15. Банк зобов'язаний надати клієнтові на його вимогу засвідчену копію на папері з електронного документа в разі здійснення правочину у вигляді електронного документа.

16. Банк самостійно приймає рішення про застосування того чи іншого виду ЕП та електронної печатки для внутрішнього документообігу з дотриманням вимог законодавства України з питань електронного документообігу, цього Положення, інших нормативно-правових актів Національного банку України.

Розділ III. Застосування кваліфікованого ЕП

17. Банки України зобов'язані забезпечити приймання та реєстрацію електронних документів із створеними кваліфікованими ЕП.

18. Підписувач не має права подавати один і той самий відкритий ключ декільком кваліфікованим надавачам електронних довірчих послуг для засвідчення його чинності.

19. Для оформлення електронних копій з паперових документів, які

створюються під час первинної ідентифікації та верифікації банком клієнтів, використовується кваліфікований ЕП.

20. Перевірка та підтвердження кваліфікованого ЕП здійснюється відповідно до вимог статті 18 Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

21. Кваліфікований сертифікат ЕП повинен відповідати вимогам статті 23 Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

22. Підписувач зобов’язаний при створенні кваліфікованого ЕП здійснити перевірку чинності свого кваліфікованого сертифіката відкритого ключа підписувача.

Перевірка чинності кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів здійснюється виключно засобом кваліфікованого ЕП чи печатки відповідно до вимог статті 24 Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

Підписувачу забороняється створювати кваліфікований ЕП, якщо кваліфікований сертифікат відкритого ключа підписувача є нечинним або одержати інформацію про його статус неможливо.

Розділ IV. Застосування удосконаленого ЕП

23. Банки України та їх клієнти під час вчинення правочинів у вигляді електронних документів мають право використовувати удосконалений ЕП на підставі договору з урахуванням вимог пункту 14 розділу II цього Положення.

24. Суб’єкти електронної взаємодії використовують удосконалений ЕП без сертифіката відкритого ключа або чинність відкритого ключа підписувача засвідчується сертифікатом відкритого ключа на договірних засадах, або чинність відкритого ключа підписувача засвідчується надавачем електронних довірчих послуг відповідно до порядку надання електронних довірчих послуг у банківській системі України.

25. Удосконалений ЕП є таким, що пройшов перевірку, якщо перевірку удосконаленого ЕП здійснено згідно з процедурою, наведеною в договорі між учасниками електронної взаємодії.

Розділ V. Застосування ЕП НБУ

26. Використання ЕП НБУ суб’єктами електронної взаємодії дозволяється тільки у випадках, прямо передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України, і з обов’язковим використанням засобів захисту інформації Національного банку України.

27. ЕП НБУ є таким, що пройшов перевірку та отримав підтвердження, якщо:

1) перевірку ЕП НБУ проведено засобом захисту інформації Національного банку України;

2) засіб захисту інформації Національного банку України надав повідомлення про позитивний результат перевірки ЕП НБУ.

Розділ VI. Застосування простого ЕП

28. Фізична особа, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності, має право використовувати простий ЕП у разі дотримання таких вимог:

1) електронна взаємодія фізичної особи здійснюється виключно з банком і з використанням технології, визначеної банком;

2) використання простого ЕП здійснюється на підставі договору відповідно до вимог пункту 14 розділу II цього Положення.

29. Простий ЕП має забезпечувати однозначну ідентифікацію особи підписувача.

30. Доведення цілісності електронних даних із створеним простим ЕП, може забезпечуватися засобами інформаційної системи, у якій здійснюється створення, оброблення, зберігання електронних документів.

31. Банк забезпечує доведення цілісності, достовірності та авторства електронного документа із створеним простим ЕП. У разі недотримання зазначеної вимоги банк несе відповідальність за шкоду, заподіяну фізичній особі, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності.

Розділ VII. Застосування кваліфікованої електронної печатки

32. Створювач електронної печатки не має права подавати один і той самий відкритий ключ декільком кваліфікованим надавачам електронних довірчих послуг для засвідчення його чинності.

33. Суб'єкт електронної взаємодії зобов'язаний використовувати кваліфіковану електронну печатку у випадках, визначених законодавством України.

34. Кваліфікована електронна печатка створюється у випадках, коли:

1) відповідно до законодавства України потрібно засвідчити дійсність підпису на електронних документах;

2) відповідно до законодавства України потрібно засвідчити відповідність копій документів оригіналам;

3) потрібно підтвердити повноваження представника юридичної особи на застосування ЕП у контексті, передбаченому документом (підписання, погодження, засвідчення тощо).

35. Створення кваліфікованих електронних печаток для електронних документів здійснює працівник суб'єкта електронної взаємодії, який має на це повноваження.

Банк зобов'язаний затвердити розпорядчим документом перелік працівників установи, яким надається право створення кваліфікованих електронних печаток для електронних документів.

36. Кваліфікований сертифікат електронної печатки повинен відповідати вимогам статті 23 Закону України “Про електронні довірчі послуги” та мати позначку, що сертифікат сформовано як кваліфікований для використання електронної печатки.

37. Перевірка та підтвердження кваліфікованої електронної печатки здійснюється відповідно до вимог статті 18 Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

38. Суб'єкт електронної взаємодії має право використовувати більше ніж одну кваліфіковану електронну печатку.

39. Створювач електронної печатки зобов'язаний при створенні кваліфікованої електронної печатки здійснити перевірку чинності кваліфікованого сертифіката електронної печатки.

Перевірка чинності кваліфікованого сертифіката електронної печатки здійснюється виключно засобом кваліфікованого ЕП чи печатки відповідно до вимог статті 24 Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

Створювачу електронної печатки забороняється створювати кваліфіковану електронну печатку, якщо кваліфікований сертифікат електронної печатки є нечинним або одержати інформацію про його статус неможливо.

Розділ VIII. Застосування удосконаленої електронної печатки

40. Банк має право застосовувати удосконалену електронну печатку для внутрішнього документообігу на підставі розпорядчого акту банку.

41. Банк чи інша юридична особа - суб'єкт електронної взаємодії має право застосовувати удосконалену електронну печатку в разі надання або отримання послуг в електронній формі або під час здійснення інформаційного обміну з іншими суб'єктами електронної взаємодії на підставі договору з урахуванням вимог пункту 14 розділу II цього Положення.

42. Удосконалена електронна печатка створюється у випадках, коли відповідно до умов договору потрібно:

- 1) засвідчити дійсність підпису на електронних документах;
- 2) засвідчити відповідність копій документів оригіналам;

3) підтвердити повноваження представника юридичної особи на застосування ЕП у контексті, передбаченому документом (підписання, погодження, засвідчення тощо).

43. Суб'єкт електронної взаємодії має право використовувати більше ніж одну удосконалену електронну печатку.

Директор Департаменту безпеки

О. А. Скомаровський

ПОГОДЖЕНО

Голова Національного банку України

_____ Я. В. Смолій
(підпис)

_____ 20__ року
(дата)